

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2401131

Matèria Transparència.

Assumpte Dificultats per a exercir les seues funcions com a regidors. Accés a la informació pública i despatx per a poder treballar.

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

1.1. El 15/3/2024, (...) presenta un escrit de queixa en què manifesta els fets i les consideracions següents:

"(...) - Som 2 regidors del Grup Municipal Compromís Riola que, des del dia 26 de juny on vam jurar el nostre càrrec, hem intentat treballar pel nostre poble. A Riola, el grup municipal d'Esquerra Unida té majoria absoluta, 6 regidors de 9. Nosaltres, en un primer acte de bonhomia, demanàrem una reunió per oferir-nos a treballar conjuntament colze a colze, no van voler donar-nos cap competència i es mostraren molt desconfiats i desconfiades.

- Com les festes d'agost estaven properes demanàrem que ens facilitaren la programació de festes i, si era possible, ens inclogueren en la salutació al llibre de festes. Ens contestaren que no admetien que formarem part d'ells i elles, així que vàrem fer salutació a part i ens col·locaren en l'apartat d'associacions del poble, no respectant la nostra condició de regidors. L'equip de govern i el rector estaven en apartats d'autoritats. Com que no ens facilitaren la programació la demanàrem per escrit i ens la remeteren passades vint dies d'acabades les festes (adjuntem documents 1.1/1.2/1.3-1/1.3-2/1.3-3); així ens sentírem burlats o menystinguts; encara que nosaltres teníem el llibre de festes com tots els ciutadans del poble. Durant les festes, mai ens convidaren a participar en cap activitat institucional municipal on acudia l'equip de govern, ens sentírem exclosos. Ens tracten com persones alienes a l'ajuntament, encara que els ho recordem, ho preguntàrem i ens queixàrem i els férem saber la falta de respecte en el Ple de 25 de setembre. L'alcaldeessa ens contestà amb sorna i sense disculpar-se per la seua actuació.

- Quant a facilitar-nos materials i un lloc per a fer el nostre treball, sol·licitat en temps i forma (adjuntem documents 2.1 / 2.2 / 2.3.), l'alcaldeessa ens contestà, que no té espais per a nosaltres, en tant en quant el secretari en va dir que podia proporcionar-nos una habitació menuda i un armari. Així i tot, ens facilita la biblioteca quan està tancada (dilluns a la vesprada) i el saló de plens de dimarts a divendres a la vesprada, sempre amb petició per escrit i si no s'utilitza per a qualsevol reunió o acte. Però la biblioteca tancada i l'ajuntament tancat cada dia a la vesprada (sols tenim un municipal al matí, en tant en quant tenim cos de policies, que no cobreixen...) Cal dir que hi ha persones que tenen clau, sense cap explicació, en tenen i punt, però a nosaltres no ens en donen.

El no tindre un lloc adequat per deixar les nostres coses i poder treballar de tant en tant, ens ha dut a tindre problemes, no tindre llibertat d'accés, hem de demanar directament a l'alcaldeia per escrit, cosa que genera problemes, ja que de vegades tenim la necessitat de reunir-nos de forma imprevista i, davant les dificultats, ens reunim en les nostres cases.

-Sobre demanar conèixer els immobles propietat de l'Ajuntament, ens contestaren que no podien mostrar i si volíem saber més al registre de la propietat d'Algemesi, en quant nosaltres volíem conèixer la seua utilitat i servici.(adjuntem documents 3.1 / 3.2 / 3.3).

- Sobre una moció referida a terres abandonades, que vam presentar per solucionar un greu problema a Riola, proposant fer un Banc de terres i un cens agrari, en el Ple de 30 d'octubre ens digueren que tenien projecte fet en diputació, banc de terres i cens agrari, encara que faltava impulsar-ho. Nosaltres manifestàrem en Ple, ajudar en el que fera falta. Però sol·licitàrem per instància de 2 de novembre (adjuntem document 4, sense contestar), ens facilitaren aquesta informació per poder fer aportacions i realitzar un estudi del tema, preguntàrem en el següent Ple de 30 de gener i ens van dir que tenen tres mesos per respondre i, de totes formes, només hi havia una persona en el cens, ja que a data de hui no ens l'han facilitat encara.

- Sol·licitàrem informació sobre les despeses del segon trimestre de 2023 (Adjuntem documents 5.1 / 5.2 / 5.3) i ens contestaren que en el Ple de 30 de gener ens facilitarien la informació en Dació de comptes, però no va ser així, ens passaren un llistat d'activitats administratives i resolucions d'alcaldia sense tindre accés a la informació de la quantia de les despeses. A data de hui no ens han contestat encara.

- Presentarem una carta per e-mail a l'Alcaldessa recordant totes les informacions que no teniem i havíem sol·licitat per instància o en preguntes al Ple i no hem obtingut resposta, aleshores hem fet instància (adjuntem documents 6.1 / 6.2, sense contestar)

- A data de hui tampoc no ens han presentat cap balanç de l'any 2023, ni cap pressupost per a 2024.

1.2. El 25/3/2024, admesa la queixa a tràmit, es requerix a l'Ajuntament de Riola l'enviament, en el termini legal màxim d'un mes, d'un detall de les mesures adoptades per a facilitar l'accés a la informació pública sol·licitada i permetre l'ús d'un despatx municipal per a exercir les seues funcions com a regidors.

1.3. El 26/4/2024 té entrada en esta institució un extens informe remés per l'Ajuntament de Riola, en el qual es conclou el següent:

"(...) A través d'aquest informe, es posa de manifest totes les mesures desenvolupades per a facilitar l'accés a la informació pública: des d'accés al programa de gestió d'expedients, fins a accés a la sala de lectures per a reunions, dins de les possibilitats de l'Ajuntament, com així marca la normativa en matèria de règim local. Si bé és cert que a tots ens agradaria tindre un despatx ampli, amb un/a administrativa/u que gestione les nostres agendes, així com amplitud en l'horari de funcionament, hem de ser realistes i entendre que, en la mesura de que siga possible, des del Consistori es facilita un despatx per a exercir les seues funcions, però els regidors deuran d'adaptarse també al funcionament orgànic de l'Entitat Local, i per tant, posar de la seua part, però no és cert que no disposen de sala de reunions (...)"

1.4. El 30/4/2024, el Síndic remet l'informe de l'Ajuntament de Riola a la persona interessada per a al·legacions durant el termini de deu dies hàbils.

1.5. El 8/5/2024, la persona interessada presenta al·legacions en les quals efectua diverses manifestacions que desmentixen alguns dels fets detallats en l'informe municipal de data 26/4/2024.

1.6. El 14/5/2024, s'emeta una Resolució de nova petició d'informe per tal que l'Ajuntament de Riola, en el termini màxim d'un mes, ens detallara les mesures adoptades per a garantir l'accés al programa de gestió dels expedients municipals, facilitara les dades que estaven pendents de lliurar i permetera l'ús d'un local de vesprada, ja que els regidors de l'oposició no tenen dedicació exclusiva i treballen de matí. No consta l'entrada de cap resposta municipal. Este requeriment va ser rebut per l'esmentada entitat local el dia 20/5/2024.

1.7. No consta que l'Ajuntament de Riola haja sol·licitat l'ampliació del termini d'un mes, a l'empara del que es disposa en l'article 31.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2 Conclusions de la investigació

2.1. Drets i llibertats públiques relacionats amb la present queixa

L'autora de la queixa és regidora en l'Ajuntament de Riola, per la qual cosa resulta d'aplicació el que es disposa en els articles 23 de la Constitució Espanyola (CE); art. 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LRBRL); art. 128 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana; i art. 14 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals (ROF), en què es reconeix, al més alt nivell normatiu, el dret a participar en els assumptes públics i el dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i els càrrecs públics, d'acord amb el que preveu la llei i, per tant, el dret a obtenir la informació necessària per a l'exercici de les funcions públiques atribuïdes als regidors, com a representants democràticament elegits dels veïns del municipi

Esta institució té dit, en les nombroses resolucions emeses en esta matèria, que si els representants triats per sufragi universal troben traves per al desenvolupament ordinari de la seua funció, no sols es vulnera directament el dret fonamental a l'exercici del seu càrrec públic, sinó que també, encara que siga de manera indirecta, es posen obstacles improcedents a la plena efectivitat del dret dels ciutadans a participar en els assumptes públics, pedra angular del nostre sistema democràtic.

Entre les funcions que pertanyen al nucli inherent a la funció representativa que constitucionalment correspon als membres d'una corporació municipal està la de participar en l'activitat de control del govern municipal, en les deliberacions del Ple de la corporació, i la de votar en els assumptes sotmesos a votació en este òrgan, com també el dret a obtenir la informació necessària per a poder exercir les funcions anteriors (Sentència del Tribunal Constitucional de data 14 de març de 2011).

La legislació específica en matèria de règim local ha volgut que l'accés a la informació dels regidors siga ràpida, sense retards de cap tipus, ja que això dificulta més enllà del que és raonable l'exercici d'un dret fonamental.

És molt important contestar a les sol·licituds presentades pels regidors en el termini màxim de cinc dies naturals (article 128.3 de l'esmentada Llei 8/2010), perquè, en cas contrari, s'adquirix per silenci administratiu el dret d'accés a la informació pública sol·licitada, per la qual cosa no cal retardar la resposta ni impedir l'accés de manera real i efectiva a la informació.

D'altra banda, l'article 135.3 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Cada corporació local, de conformitat amb el seu reglament orgànic i en la mesura de les seues possibilitats, posarà a disposició de cada grup mitjans i locals adequats”.

El Tribunal Suprem, en la Sentència de data 6 de novembre de 2006 (Recurs núm. 3085/2001, [enllaç](#)), ha raonat en estos termes:

“(…) Y, si bien, el precepto somete la disponibilidad de locales municipales para las reuniones que contempla a un régimen de utilización a establecer por el Alcalde o por el concejal responsable, precisa que tal regulación solamente depende de dos factores: la necesaria coordinación funcional y los niveles de representación política. Pero, naturalmente, la falta de normas al respecto no ha de impedir el uso de los locales siempre que sea posible desde el punto de vista funcional. En cualquier caso, el Pleno del Ayuntamiento de San Cristóbal de La Laguna no adujo motivos de esa naturaleza, ni respetó la regla general que sienta este precepto. Se limitó a rechazar lo que se le proponía sin adoptar ninguna otra determinación ni ofrecer justificación válida. De este modo, infringió este precepto y, también, incurrió en la vulneración del derecho fundamental reconocido en el artículo 23.2 de la Constitución porque impidió a los concejales del grupo proponente servirse de medios que el ordenamiento jurídico pone a su disposición para el ejercicio de su función representativa en interés de los vecinos (…)”.

En el cas que ens ocupa, l'Ajuntament de Riola no ha contestat a la Resolució de nova petició d'informe emesa amb data 14/5/2024, per la qual cosa esta institució desconeix les mesures adoptades per a garantir l'accés al programa de gestió dels expedients municipals, facilitar les dades que estan pendents de lliurar i permetre l'ús d'un local de vesprada, ja que els regidors de l'oposició no tenen dedicació exclusiva i treballen de matí.

2.2. Conducta de l'Administració

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els fets següents:

- a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (…)”.

En el cas que ens ocupa, l'Ajuntament de Riola encara no ha remés a esta institució l'informe requerit amb data 14/5/2024 -i rebut per l'entitat local el dia 20/5/2024-; per tant, ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si este Ajuntament es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant de les Corts Valencianes i, en este cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables del que ha succeït.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem les consideracions següents a l'Ajuntament de Riola:

Primer: RECORDEM EL DEURE LEGAL de contestar motivadament a les sol·licituds d'accés a la informació pública presentades pels regidors en el termini legal màxim de cinc dies naturals, ja que el silenci administratiu és positiu.

Segon: RECOMANEM que s'adopten les mesures que siguen necessàries perquè tots els grups polítics de la corporació puguen utilitzar un despatx o local dotat d'ordinador, accés a internet, impressora, fotocopiadora i material d'oficina amb la finalitat que desenvolupen el seu treball en condicions adequades.

Tercer: RECORDEM EL DEURE LEGAL de col·laborar amb el Síndic de Greuges, facilitar-li la informació sol·licitada i contestar a les recomanacions, els suggeriments o els recordatoris de deures legals efectuats.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, **en el termini màxim d'un mes**, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana